

Харківський УНІВЕРСИТЕТ

Орган парткому, ректорату, комітету ЛКСМУ, профкому і місцевому Харківському ордена Трудового Червоного Прапора державного університету імені О. М. Гетьмана

№ 1 (915)

Вівторок, 7 січня 1958 р.

Ціна 20 коп.

- ◆ По університету.
- ◆ По вузах країни.
- ◆ Рідкісні видання класиків марксизму в ЦНБ.
- ◆ За високу ідейність комсомольців.
- ◆ Більше справ, а не розмов (обговорення статті А. Здорова «Про деякі методи комсомольської роботи»).
- ◆ Сесія розпочалась.
- ◆ Радянські вчені в Антарктиді.
- ◆ М. В. Сосюра. До 60-річчя з дня народження

НАС ПОЗДОРОВЛЯЮТЬ

На адресу редакції і комітету комсомолу надійшли телеграми і листи з поздравленнями і найкращими побажаннями у новому, 1958 році. Великих успіхів у справі зміцнення миру і дружби бажає нам студентська рада Комітету молодіжних організацій СРСР. Великих успіхів у роботі та навчанням побажали нам моряки підшефного корабля. Теплого листа надіслали нам від імені студентів, викладачів, співробітників Московського університету працівники редакції «Московский университет». Надійшла телеграма і з Донбасу: з найкращими побажаннями звертаються до університетського колективу будівельники комсомольських шахт, посланці ХДУ.

Корисна зустріч

Студенти географічного факультету зустрілись з гідрологом тов. Хвощовим, який працював декілька років у далекосхідних морях, а також брав участь у гідрологічних роботах комплексної експедиції на судні «Витязь». Він розповів про роботу радянських гідрологів, про нові їх відкриття, про плавання «Витязя», якому, зокрема, доручено було вивчити умови району зародження теплої течії Куро-Охотської, причини змін температури води в ній.

Студенти були дуже задоволені і щиро дякували за розповідь.
А. ТКАЧОВ,
студент I курсу географічного факультету.

БІБЛІОТЕКИ СРСР, а також бібліотеки всього прогресивного світу збирають рідкісні та першодруковані видання творів Маркса, Енгельса, Леніна, документи з історії діяльності I і III Інтернаціоналів, документи з історії нашої Комуністичної партії.

У зв'язку з проведенням святкування 40-ї річниці Жовтня бібліографічним відділом ЦНБ проведено додаткову роботу по виявленню і обліку перших видань праць класиків марксизму-ленінізму.

Картотека цього дорогоцінного фонду ЦНБ за останній час поповнилася Статутом I Інтернаціоналу (Міжнародна асоціація робітників). Це видання взагалі є першим перекладом і першим виданням твору ро-

ЛИСТ З КИТАЮ

Нещодавно четвертокурсники фізичного відділення одержали листа: «Дорогі товариші! Перш за все дозвольте висловити вам наше палке братерське привітання у зв'язку з 40 роковинами Великої Жовтневої соціалістичної революції. Ми поздравляємо Вас з блискучими успіхами, досягнутими радянським народом у комуністичному будівництві, з величезним просуванням справи миру і соціалізму

під стягом Великого Жовтня. Чим тіснішою буде наша єдність, чим міцнішою буде наша дружба, тим швидше просуватиметься вперед наша спільна справа.

Ми — студенти IV курсу факультету інженерної фізики Пекінського політехнічного інституту. Наш факультет нещодавно створений при безпосередній допомозі радянських спеціалі-

стів. В нашій групі 50 чоловік, в тому числі 14 дівчат. Всі ми члени партії або комсомольці. Ми сповнені рішучості добре навчатися, стати інтелігентами соціалістичного типу, інтелігентами робітничого класу.

Ми прагнемо йти вперед і дуже бажаємо одержати допомогу з боку радянської молоді, яка подає нам приклад. Ми певні, що ви зрозу-

мієте наше бажання посилити безпосередній зв'язок між нашими колективами. Чекаємо вашої відповіді. Познайомте в ній нас з вашим життям, навчанням, досвідом комсомольської роботи.

Шлемо вам на пам'ять два ювілейні значки. Бажаємо всього найкращого».

Студенти IV курсу факультету інженерної фізики Пекінського політехнічного інституту.

ВЕЧІР ВІДБУВСЯ...

Як завжди, бажаючих потрапити на новорічний університетський вечір було значно більше, ніж квитків. І всі чекали, чекали чогось особливого, нового... Але, особливого не було. Був звичайний, не дуже веселий і не дуже нудний університетський вечір. На жаль, не зуміли організатори здійснити програму, ними ж намічену. Ні карнавальних ходів, ні конкурсу на краще виконання танку і пісні не було. Цікавіше можна

було організувати і лотерею: не в одному місці, а в кількох; виставити призи так, щоб усі бачили. Тоді і сміху було б більше і учасників. Ніякої видумки не було у оформленні залу.

Тепер трохи про художню самодіяльність. Треба сказати, що університетський глядач вперше за останній час побачив такий великий танцювальний колектив і такий досить високий рівень виконання. Як завжди, хороше співала

А. Новикова. А ось літературний огляд мало кого порадував. По-перше, це вже не нове (майже те саме було минулого року на фестивалі), по-друге, воно нецікаве — занадто штучно зроблене. Просто стає жаль тих сил і старань, що їх витратили виконавці. Крім снігуроньки, мало було новорічного на новорічному вечорі.

Л. МЕЖОВА.

До дітей приїхали шефи

Яскравий сонячний день. До учнів середньої школи при дитячому санаторії «Отрадное» приїхали шефи — студенти біофаку. Разом з ними приїхала група студентів-китайців, що навчаються у нашому університеті. З якою радістю зустріли їх діти! Не було звичайних

напівофіційних виступів. Просто були питання, відповіді, задушевні бесіди. Зав'язувались знайомства, які обов'язково будуть підтримуватись. А потім гості співали і декламували російською і китайською мовами.

Свою самодіяльність показали і учні. Адже в нас багато таланови-

тих дітей. З подякою приймали гості подарунки, виготовлені дитячими руками.

Велику і благородну роботу роблять студенти біофаку, які шефствують над дитячим санаторієм.

І. ФРІДМАН.

Рідкісні видання класиків марксизму в ЦНБ

сійською мовою. Додатково виявлені і взяті на спеціальний облік ряд прижиттєвих та рідкісних видань творів В. І. Леніна. Серед них «Несколько слов о Н. Е. Федосееве», «О большевизме» та інші. Всього 10 назв.

Зараз в ЦНБ є 10 екземплярів рідкісних і першодру-

кованих видань Карла Маркса і Фрідріха Енгельса (8 назв), 36 екземплярів рідкісних видань праць Володимира Ілліча Леніна (34 назви) та 11 номерів першої легальної більшовицької газети «Новая жизнь» (1905 року видання).

Великим подарунком чи-

тачам бібліотеки є друге видання в СРСР, найбільш повне видання вибраних творів Маркса і Енгельса, та перших вибраних творів Леніна.

Перед колективом ЦНБ стоїть завдання повністю виявити в фондах ЦНБ рідкісні і першодруковані видання Маркса, Енгельса, Леніна і поповнювати цей фонд з інших джерел.

Заслужують подяки товариші Глотова і Лівшиц, які допомагали бібліографічному відділу у проведенні цієї роботи.

Наукова бібліотека ХДУ — одного з найстаріших університетів країни — мусить мати якомога повніші зібрання рідкісних і першодрукованих видань Маркса, Енгельса, Леніна.

М. КОРОБЕЙНИКОВ.

ТРУДОВА ВАХТА ТРИВАЄ

Річний план друкарні видавництва нашого університету був перевиконаний ще задовго до 31 грудня. Темпи і якість роботи, з якими робітники йшли назустріч 40-й річниці Великої Жовтня та святкуванню Радянської влади на Україні, збереглися і зараз.

Особливо високими виробничими показниками зустріли новий рік робітники Кирбаба, Бугорська, Ус. Марков (складальний цех); Пастухов, Безрідна, Підкопай (друкарський цех); Блашко, Дробот, Кошеченко, Ходарева (папірний цех). Вони щоденно перевиконують норми на 20—30%.

Вони стали членами КПРС

Кращі з кращих вступають до лав Великої Комуністичної партії Радянського Союзу.

Зовсім недавно членами партії стали студенти радіофізичного факультету Іван Вольвач та майбутній філолог Микола Канищев.

Затверджені райкомом партії кандидатами у члени КПРС студент хімічного факультету Михайло Яковенко та історики Анатолій Пирогов і Іван Обломей.

По вузах країни

На сцені Будинку культури Московського державного університету на Ленінських горах було поставлено оперу П. І. Чайковського «Євгеній Онегін» у виконанні студентської художньої самодіяльності університету.

У спектаклі зайнято понад 200 чоловік — учасників академічного оркестру МДУ, танцювального колективу і солістів-вокалістів. Це перша велика робота молоді оперної студії університету. Глядачі тепло прийняли оперу.

(«Московский университет»)

Кілька днів у Ростовському університеті гостював бразильський вчений Джон Бурза. Вчений виявив великий інтерес до системи підготовки спеціалістів-фізіологів в університетах Радянського Союзу.

(«За советскую науку»)

У Саратовському автомобільно-дорожному інституті став до ладу новий гуртожиток. В ньому близько 200 кімнат, читальні зали, кімнати відпочинку, фойє. Цей будинок розрахований на 500 чоловік. Приміщення електрифіковано та радіофіковано.

(«За инженерные кадры»)

Студенти різних факультетів Львівського університету приходять щотижня на лекції з історії російського і зарубіжного мистецтва.

Розповідь викладача доповнюють репродукції творів живопису, скульптурних, архітектурних творів.

(«За радянську науку»)

Колектив кафедри російської мови філологічного факультету Ленінградського університету підготував до друку збірник методичних статей, в якому вивчається досвід викладання російської мови іноземцям.

Викладачі цієї ж кафедри разом працівниками Пекінського інституту російської мови підготували до друку підручник російської мови для китайців.

(«Ленинградский университет»)

За високу ідейність КОМСОМОЛЬЦІВ

У передовій «Правди» від 2 грудня 1957 р. говориться: «Коммунистическое воспитание молодежи — главная задача комсомола. Комсомольские организации призваны постоянно заботиться об улучшении идеологической работы, прививать юношеству лучшие черты советского человека, воспитывать его в духе коммунистического отношения к труду, в духе пролетарского интернационализма и советского патриотизма».

У спрямуванні політико-виховної роботи комсомольська організація університету повинна виходити, перш за все, з того, що університет в основному готує педагогів — людей, які будуть виховувати молоде покоління, майбутніх будівників комунізму. Але вихователь сам повинен бути людиною високої ідейності, з чистою совістю, з розвиненим почуттям колективізму і поваги до людей. Ось чому комсомольська організація повинна перед кожним студентом поставити питання: чи зможеш ти бути хорошим педагогом?

І треба прямо сказати, що наша комсомольська організація гостро це питання не ставить. Про це свідчать факти.

Чотири комсомольці 3 курсу історичного факультету Фомін, Коновалова, Мосенцева та Володько «від нудьги» почали писати «характеристики» на всіх студентів своєї групи. Ці «характери-

стики» настільки цинічні, що навести їх у газеті просто неможливо. Читаючи ці «характеристики», відчуваєш, який вузький і пошлий світогляд їх авторів. І вони, ці пошляки, наважились із своїх міщанських позицій судити про всіх студентів. Так, Фомін одного студента-відмінника називає «університетським ослом». З презирством говорить Фомін про студента, який з повагою ставиться до дівчат. Судіть самі, яке моральне обличчя Фоміна. Не менш вульгарні і брудні характеристики, дані Коноваловою і Мосенцевою своїм подругам.

А ось ще один зразок. Студент IV курсу біологічного факультету Петров весь свій «гострий розум» спрямував на винахідництво хамських та грубих слів, якими можна було б образити своїх співкурсниць. Петров — непоганий музикант. Було б дуже добре, коли б він свою енергію витрачав на корисні речі, наприклад, на організацію естрадного оркестру в університеті. Але на такі «дрібниці» Петров не розмінюється. Адже за це гроші не платять! І за участю Петрова створюється джаз, який грає тільки за гроші. Навіщо ці заробітки Петрову? Адже його матеріальне становище досить високе.

Ми зобов'язані відверто сказати Петрову: «Твоя ідеологія — це ідеологія рвача. Вона несумісна з ідеологією борців за комунізм, з ідеологією комсомольця, майбутнього педагога».

Чи має право наша комсомольська організація допустити, щоб люди типу Фоміна і Петрова одержали дипломи викладачів і пішли в школу? Ні, не має права. Не можна довірити рвачам, халтурникам і пошлякам виховання дітей.

Однак комсомольські організації III курсу історичного факультету і IV курсу біологічного факультету так гостро питання не поставили. На комсомольських зборах III курсу під час обговорення персональної справи Фоміна навіть чулись голоси на захист його. Комсомольська ж організація IV курсу біофаку ще й досі не притягла до комсомольської відповідальності Петрова.

Викликає подив і тривогу ставлення комсомольського активу цих факультетів до фактів аморальної поведінки згаданих студентів. Так, комсорг групи Михальова, коли її на засіданні комітету спитали, як вона ставиться до цинічних пасквілів Фоміна,

Коновалової, Мосенцевої і Володько, відповіла:

— Я прочитала їх і посміхнулася.

А деякі комсорги груп IV курсу біофаку, яких спитали про ставлення до поведінки Петрова, заявили:

— Едик непоганий хлопець. Тільки він іноді хамить, некультурно висловлюється в присутності дівчат.

Комітет комсомолу виправив помилки комсомольських активістів. Фоміна було виключено з членів ВЛКСМ. Але важливо, щоб не комітет комсомолу, а вся комсомольська організація створила атмосферу нетерпимості до аморальних вчинків комсомольців, створила б таку атмосферу, в якій би існування фоміних та петрових стало неможливим.

Ми зупинилися лише на двох фактах, але не секрет, що їх можна навести ще багато. І в цьому — велика провина групових комсомольських організацій, які все ще не можуть гостро ставити питання про недостойну поведінку тих товаришів, які плямують звання комсомольця і студента.

Комітет комсомолу повинен приділити максимум уваги (і він зробить це) ідейному загартуванню всіх комсомольців і в першу чергу комсомольського активу.

І. ГУТМАН, член комітету комсомолу.

Обговорення статті А. Здорового
«Про деякі методи комсомольської роботи» продовжується

БІЛЬШЕ СПРАВ, А НЕ РОЗМОВ

У своїй статті «Про деякі методи комсомольської роботи» А. Здоровий порушив найважливіше питання в житті комсомольської групи. Автор гостро поставив питання: «чому відсутня робота в групах», але відповів на нього загальними фразами або й зовсім невірно.

Ні, товаришу Здоровий, бюро в групі зовсім непотрібне. Ви ж самі кажете в статті, що робота різних «орґів» зведена до технічних справ. Так коли, як ви кажете, одному комсоргу не вистачає роботи, то що ж будуть робити 3 чи 5 членів бюро? Ні, товаришу Здоровий, комітет комсомолу не порушив статуту, ліквідувавши комсомольські бюро в групах. Адже на факультеті є факультетське і курсове комсомольське бюро як колективні органи керівництва. А в групі, що налічує 20 комсомольців, всю роботу може вести один комсорг, бо він працює в постійному зв'язку з курсовим комсомольським бюро і в групі в нього є свій актив (профорг, староста і інші).

В статті треба було говорити конкретно про те, як же зробити життя групи цікавим, багатограним, як повести справу так, щоб комсомольці не були байдужими до комсомольського життя. Це важливе питання давно стоїть перед комітетом комсомолу та комсомольськими бюро факультетів, але далі розмов справа поки що, на жаль, не посувається.

Ряд цінних в цьому відношенні заходів зробило комсомольське бюро історичного факультету. З початку року воно постійно вимагає від курсових бюро і комсоргів

груп, щоб усі комсомольці мали постійні доручення. Це дуже важливо. Адже байдужість комсомольців до громадського життя обумовлюється й тим, що частина їх не бере участі в житті своєї організації, а звідси — пасивність і байдужість, зневір'я в те, що комсомольська організація може працювати цікаво і захоплююче.

Зараз на істфаку дуже помітно позавалення комсомольського життя, бо лише одиниці залишилися без доручень.

Комсомольське бюро істфаку порадило комсоргам провести тематичні збори в групах на тему «Поговоримо про кожного». Вони пройшли в усіх групах і мали велике виховне значення.

Щоб наші комсомольські збори не перетворювались в говорильню для «орґів», щоб рядові комсо-

мольці не почували себе гістьми на своїх же зборах, слід ліквідувати формальний підхід до їх підготовки. Бюро істфаку домагається, щоб установленого зборами регламенту дотримувались не тільки рядові комсомольці, а й члени комітету, райкому, декан тощо. Ми відкинули при обранні бюро курсу чи факультету хибну практику висування кандидатур по заздалегідь заготовлених списках. Всі ці заходи сприяють тому, що на зборах комсомольці почувують себе справжніми господарями.

Група — основна ланка в комсомольській організації університету. Саме в групі повсякденно працює виховання молодого радянського спеціаліста, і тому роботу в групах необхідно різко і негайно

пожвавити. Тільки треба зрозуміти це не шляхом збільшення офіціальних активістів, як це пропонує тов. Здоровий, а повсякденно допомагаючи комсоргам, регулярно контролюючи їх роботу. А для цього необхідно посилити роль комсоргів груп.

І ще. Дуже важливо, щоб кожний уболівав за честь своєї групи. А для цього доцільно доручати якусь справу не окремим активістам, а всій групі. Так ми зараз і робимо. Нехай комсомольці змагаються.

За кожною групою закріплено окремий клас підшефного інтернату. Ми вважаємо, що підготовку окремих факультетських заходів, як, наприклад, вечір, цілком можна доручати одній групі, що підготовку цікавого літературного диспуту по роману «Битва в пути» можна доручити одній групі III курсу і т. ін.

Це все — не нове в комсомольській роботі, товаришу Здоровий. Але ж ви в шуканнях нового забули про це. Давайте ж від загальних фраз перейдемо до конкретних справ, і ви зразу відчуєте позитивні наслідки. А якщо вже шукати, т. Здоровий, то не методів, а форм!

Е. ФАЙНИЦЬКИЙ,
секретар комсомольського бюро історичного факультету.

Працюють гуртки СНТ

ДЕЯКІ ПІДСУМКИ

Найважливіший показник діяльності факультетського СНТ — наукова продукція гуртків. На географічному факультеті краще інших працював гурток географії (керівник тов. Красильщиков, староста В. Чумак). Тут було підготовлено декілька цікавих доповідей по матеріалах виробничої практики. Це доповіді студентів IV курсу Л. Сірої («Промисловість будівельних матеріалів Харківської області»), В. Шляхова («Економічно-географічна характеристика Зміївського району Харківської області»).

Непогано працював гурток загальної та історичної географії для 1—2 курсів. (Керівник тов. Мінаєва, староста А. Мальцев).

А ось гуртки фізичної та шкільної географії могли б працювати значно краще. І дивно те, що нікого особливо не турбувала погана робота гуртків, ніхто організаційно не хотів її налагодити. Особливо це стосується гуртка фізичної географії. Деякі студенти, обравши тему для доповіді, потім перестали працювати над нею. Так, зокрема, зробила студентка Мусіна, яка повинна була доповісти на одному з засідань гуртка про природу Гавайських островів.

Задовільно оформлялись і досить цікавими були два органи СНТ — «Географ» та «Цікаве в географії». Але все ж мало робилось для пропаганди в пресі продукції гуртків наукового товариства.

Л. ЧАЙКА, студентка географічного факультету.

КОРИСТУЙТЕСЯ МІКРОФІЛЬМАМИ

В центральній науковій бібліотеці функціонує апарат для читання мікрофільмів. Виготовлення мікрофільмів на потрібні теми провадиться за рахунок бібліотеки. Заявки приймаються від кафедр університету, від окремих читачів.

Д. ДАВИДОВИЧ.

Редакція чекає на відповідь

Чомусь уперто не хочуть висловити свою думку на сторінках газети наші про ректори тт. Коломієць і Махинько. Редакція зверталася до них з проханням взяти участь в обговоренні статті тов. Ткаченка (20 листопада), а також взяти заходів, щоб не повторювались порушення в організації педпрактики (20 вересня і 12 листопада). Але відповідей і до цього часу не одержано.

Зовсім не звертає уваги на критику в газеті голова студради на Шатилівці тов. Зінченко, а профком університету цього, на жаль, не помічає.

Не вважають за свій обов'язок відповідати редакції секретарі комсомольських бюро філфаку (т. Білик), географічного факультету (т. Беседіна), хімічного (т. Олександрова). Очевидно, критика в комсомольських організаціях цих факультетів не в пошані. Чи не час вже комітету комсомолу та факультетським партійним керівникам взяти цю справу під свій контроль?

СЛІДАМИ НАШИХ ВИСТУПІВ

„Давайте провадити диспути“

У нашій газеті було надруковано листа студентки хімічного факультету Тюпи з пропозицією влаштовувати в комсомольських організаціях університету диспути на різноманітні теми.

Як повідомив нас комітет комсомолу ХДУ, університетський актив вважає, що ця пропозиція цілком доречна. У план заходів на наступний семестр комітет комсомолу включає проведення творчих диспутів, конференцій з питань, що хвилюють молодь.

Сесія почалась

БОРОТИСЯ ЗА ТРУДОВУ ДИСЦИПЛІНУ

Наш кореспондент звернувся до декана хімічного факультету тов. Корнієнка з проханням розповісти студентам про те, яке значення має трудова дисципліна під час сесії.

Декан задумався. Потім сказав: «Ну, добре, я розповім про це. Тільки яка буде користь? Студенти прекрасно знають, що треба ходити на лекції, треба конспектувати і т. п. Знають вони і про те, що додержання суворого розпорядку дня під час екзаменів сиріє підписенню їх результатів. Я, звичайно, можу навести відповідні приклади з минулих сесій, але... студентам, коротко кажучи, давно відомі вимоги викладачів і деканату. Важливіше б знати про стан підготовки до сесії в групах.

Одні студенти регулярно відвідують останні підсумкові лекції і консультації. Це допомагає їм у підготовці. Інші — покладаються на волю долі, сьак-так складають заплановані заліки, порушують розклад останніх лекцій. Під час сесії поведінка їх буде така ж сама і частина з них одержить погані оцінки. Як можна позбавитись цих недоліків? Планомірною боротьбою за трудову дисципліну протягом усього року. І вести цю боротьбу повинна сама група, громадські організації факультету і в першу чергу — комсомольська. А тов. Олександрова, секретар комсомольського бюро факультету, як і раніше, мало уваги приділяє цьому питанню. В питаннях боротьби за трудову дисципліну у нас ще немає принциповості. Наприклад, протягом семестру староста IV курсу Лебідь приховував прогульників від деканату. Зараз і староста, і ці прогульники позбавлені стипендії. Деканат, так би мовити, «оштрафував» їх. Але чи обов'язково до цього доводити? Тепер уся група буде ходити до декана, просити і обурюватись. Але чому не обурювались вони раніше, чому не вимагають від товаришів додержання трудової дисципліни?

Нехай уже зараз, на початку сесії, студенти подумають і про те, як треба вчитися після сесії, бо яка повинна бути дисципліна під час сесії знають усі, а як поводити себе протягом учбового року, дехто, певно, не знає, вірніше — не хоче знати.

Це, т. Шляхова, не дуже вдалий початок

З ЦИМ ТРЕБА ПОКІНЧИТИ

У ЗАОЧНИКІВ

Активно готуються до зимової екзаменаційної сесії студенти-заочники III курсу філологічного факультету. Цікаві і змістовні лекції з історії російської літератури XIX сторіччя, латинської мови та сучасної російської мови допомагають заочникам краще оволодіти знаннями.

Але, на жаль, в роботі заочного відділення є ще істотні недоліки. Так, наприклад, 1 і 8 грудня були зірвані лекції з історії української літератури, тому що не було викладача. Крім того, заочне відділення ще погано забезпечує студентів-заочників програмами та контрольними завданнями. Немає, наприклад, програм з діалектології, російської мови, латинської мови, а також контрольних завдань з політекономії, латинської мови та інших.

Я. ГОРЕЛИК,
студент-заочник.

Заліки складено

Закінчилась залікова сесія на географічному факультеті. Найбільше заліків — п'ять, склали студенти III курсу «Б». І все ж, в основному, особливо з курсу політекономії, результати високі. Слід відзначити сумлінну підготовку і серйозні знання студентів Тімченко, Огуй.

Гарно розпочали свою першу сесію заліком з історії КПРС наші наймолодші товариші. Приклад іншим подають Ткачов, Лебедіна.

Перші заліки в своєму університетському житті склали першокурсники історичного факультету. Багато з них попрацювали сумлінно. Студенти Марченко, Сташкова, Дшур, Скотаренко, Шарий, Клецаков, Макієв склали заліки дуже добре. Але виявилось і те, що деякі, як наприклад, Н. Шляхова не дуже дорожать своїм званням студента. Так, заліки з латинської і німецької мов та історії СРСР вона складала по кілька разів. Не склав заліку з іноземної мови студент Міщенко. Тривожний і той факт, що залік з історії СРСР, одного з основних предметів, двічі перекладали шість чоловік. Це, безумовно, повинно схвилювати комсомольський актив курсу. Л. КОВЧАК.

Попереду — екзамен

Добре склали залік з математики першокурсники фізмату Б. Аронов, Т. Фукс, В. Козиренко. Основна ж маса студентів III, IV та V груп складала значно гірше. Позначилися на результатах неясна робота протягом семестру, все пропущене, непродумане. Попереду — екзамен з математики. За той час, що залишився, треба попрацювати багато й серйозно. Особливо слід пам'ятати про це Макаровій, Березінової, Максименко.

Квиток № 28 на екзамені з курсу педагогіки, що його взяла студентка III курсу біофаку Харламова, був зовсім не з важких. Але студентка не змогла відповісти на жодне питання. Вона виявила повне незрозуміння суті методів науково-педагогічного дослідження і зовсім неввірно висвітлила навчальний план школи і документацію навчально-виховної роботи. Без відповіді залишилось і додаткове питання. Проте «незадовільно», заслужено поставлене за такі «знання», викликало в студентки бурхливу реакцію. Вона довго і настирливо домогалася вищої освіти або дозволу на перескладання.

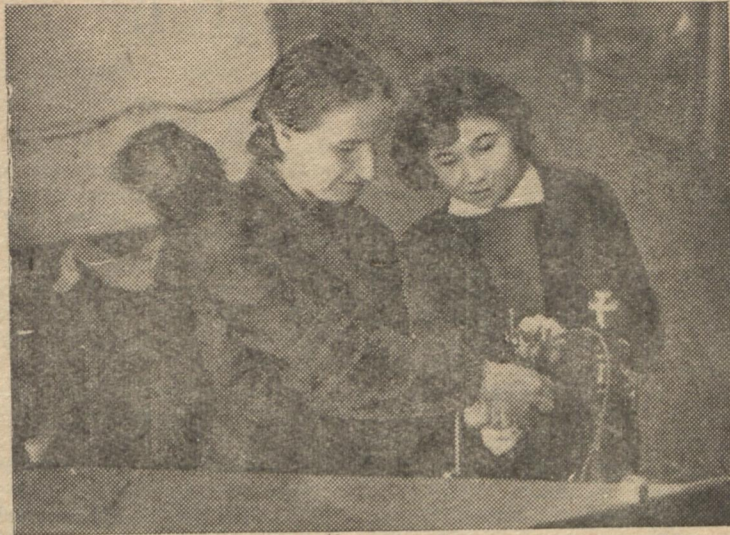
Подібну обурливу практику вимагательства вищої оцінки, несумісну з честю і гідністю радянського студента, допускають О. Шпурик, Корженко, Мартиненко, пояснюючи це тим, що вони не зможуть навчатися, не маючи стипендії, або тим, що вони знають краще. Посилаючись на те, що в його матрикулі тільки відмінні оцінки, протестував проти «задовільно» студент Кучеров...

Виникає питання, до якого часу екзаменаторам доведеться виконувати покладені на них обов'язки в умовах такого ганебного наступу відсталих студентів. Думається, доти, доки про таких студентів не заговорять повним голосом на факультеті, зокрема й особливо самі студенти, комсомольці. А то, наприклад, третьокурсниця біофаку Іваненко, одержавши «відмінно», почала випрошувати вищу оцінку для іншої студентки. Не в цьому прояв товариства! Набагато краще було б, якби Іваненко дбала про своїх товаришів під час семестру.

Дуже заважає справі виховання почуття відповідальності у студентів також те, що деякі викладачі самовільно допускають практику перескладання. Неважко зрозуміти, що вони, забезпечуючи цим краще засвоєння своєї дисципліни, дезорганізують підготовку до наступних екзаменів. За такої практики студенти, що мало й несистематично працюють протягом року, вчитимуться так і надалі: адже ж мені дозволять перескласти... Ми вже не говоримо про те, в яке становище така практика ставить тих викладачів, які не дозволяють перескладати.

Основна частина студентів III курсу біофаку вчиться сумлінно і старанно. Досить сказати, що з 58 студентів, що вже склали екзамен з педагогіки, 47 дістали відмінні та гарні оцінки. Якщо ці студенти повстануть проти проявів вимагательства й випрошування, а екзаменатори не допускатимуть лібералізму, що завдає великої шкоди державній справі підготовки спеціалістів, краще почнуть вчитися й ті, хто не звик систематично й наполегливо працювати протягом року!

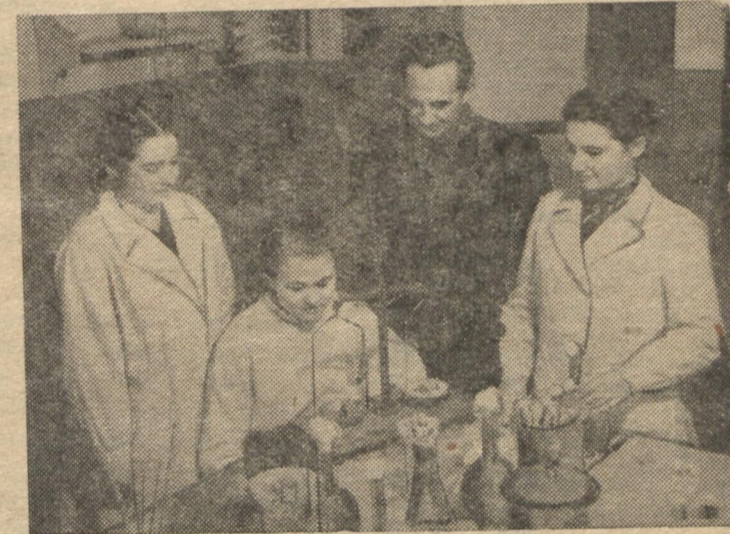
О. ТКАЧЕНКО,
доцент.

Половгу затримуються у лабораторіях дипломники. Час біжить непомітно, швидко, бо робота цікава. Ось працює група аналітиків. Бачите, які серйозні обличчя у Л. Приходько та Я. Макаренко (верхнє фото). А Р. Назарова за допомогою мікрофотометра перевіряє аналіз легких сплавів.

Не менше роботи і у їх подруг з біологічного факультету. Незабаром одержать дипломи біологів Т. Кулішова, Н. Меліна, Г. Рудченко. А поки що вони уважно прислухаються до порад завідуючого кафедрою фізіології рослин професора Г. К. Самохвалова (нижнє фото). Фото О. ПІКОВЦЯ.

Багато п'ятикурсників сьогодні схилиються над приладами, книгами, зошитами: до захисту дипломних робіт лишається все менше і менше часу. Сьогодні серед випускників університету є й такі, які зовсім недавно, наприкінці грудня, вже захистили свої роботи. Це — випускники ядерного відділення фізико-математичного факультету. Пролетіли 5 з половиною років. І ось усі 50 одержують дипломи фізиків. Вони попрацювали багато і сумлінно. Це позначилося й на результатах: 80% відмінних оцінок, 20% — добрих, жодної трійки. Особливо інтересними і змістовними були роботи М. Тополі, В. Козлова, М. Воробйова, В. Петренка та інших. Юрій Білов захищав одночасно дві роботи — теоретичну, за яку він одержав «п'ятірку», і експериментальну, виконану на «добре».

Незабаром у багатьох лабораторіях молоді фізики розпочнуть самостійну працю.

Пробні уроки з біології

Студенти четвертого курсу біологічного факультету, що вивчали на протязі цілого семестру методику викладання природознавства, дали на практичних заняттях з цієї дисципліни ряд пробних уроків за програмою середньої школи. Цей метод підготовки студентів до педагогічної практики і до майбутньої практичної діяльності в середній школі застосовується на біологічному факультеті вже на протязі кількох років і цілком себе виправдовує.

Такі пробні уроки дають у нас в університеті, крім студентів-біологів, також і студенти хімічного факультету, де цей метод також дістав загальне схвалення і здійснюється дуже успішно.

Пробні уроки з біології пройшли в усіх 9 групах чет-

вертого курсу; загалом дано більше 25 уроків різних типів з різноманітних біологічних дисциплін і з різних розділів учбової програми. Уроки давалися з широким використанням наочних приладів. Ряд уроків було дано з застосуванням учбових кінофільмів; так, наприклад, студентка Р. Попова дала урок на тему «Кровообіг», студентка Братковська — на тему «Породи курей» та інші.

Щоб познайомити студентів з наявними учбовими кінофільмами з біології та з методикою їх використання в умовах середньої школи, студентам було продемонстровано на практичних заняттях і на засі-

даннях гуртка методики природознавства багато учбових кінофільмів з ботаніки, зоології, анатомії і фізіології людини і основ дарвінізму.

Хороші уроки як з наукового, так і з методичного боку, дали студенти Л. Красильникова, Р. Устенко, Н. Отюжська, Ю. Вінецька, О. Ветрова, А. Новикова, С. Дударевич, Ж. Носальська, Н. Бурлака, Л. Тур, О. Шейко та інші. Студенти четвертого курсу на цих уроках виявили високу загальну культуру, глибокі і міцні знання як з спеціальних предметів, так і з методики викладання природознавства.

Після кожного уроку проводилося обговорення і детальний методичний аналіз, відзначалися позитивні і негативні сторони уроків, а також допущені студентами методичні помилки. Студенти з великим інтересом ставилися до пробних уроків і намагалися вкласти в них всі набуті ними в процесі навчання фактичні знання і методичні навички.

Треба і надалі практикувати практичні заняття такого типу, не обмежуючись, однак, подаванням лише звичайних уроків. Необхідно, щоб студенти давали уроки різних типів — лабора-

торні уроки, уроки-екскурсії, уроки на пришкольній учбово-дослідній ділянці, готували тематичні вечори з біологічною тематикою. Всю підготовчу роботу до цих уроків і позакласних заходів (виготовлення наочних приладів, препаратів, підготовку лабораторного устаткування і т. інше) повинні виконувати самі студенти за допомогою викладача методики природознавства. Це дасть змогу студентам ширше виявити власну ініціативу і самостійність і ще більше піднести ефективність і користь практичних занять з методики викладання природознавства.

Л. ГАРІН.

РАДЯНСЬКІ ВЧЕНІ В АНТАРКТИДІ

Одним з найважливіших об'єктів дослідження у третьому Міжнародному геофізичному році є величезний материк—Антарктида.

Перші відомості про нього дали майже 137 років тому видатні російські мореплавці Белінггаузен та Лазарев. Але й досі значна частина території Антарктиди все ще залишається невивченою. Об'єднаними зусиллями вчених дванадцяти країн треба розкрити таємниці цієї землі. Радянському Союзові визначений для вивчення сектор Східної Антарктиди, де ще не була нога людини. В експедиціях брали і беруть участь найвидатніші радянські географи.

За допомогою аерофото зйомки та наземних зйомок вже знято узбережжя від гори Пауса до Землі Вікторії, закреслені на карті деякі неіснуючі острови та невідомі архіпелаги ім. 8 березня, відкритий радянською експедицією. Коректування карт провадилося з борту літака.

16 грудня санно-тракторний поїзд, очолюваний О. Ф. Трьошниковим, при підтримці авіазагону Москаленка, досяг району південного геомагнітного полюсу і приступив до організації нової радянської станції на висоті 3600 метрів вище рівня моря, на відстані 1400 кілометрів від селища Мирного. Дослідникам довелося в дуже складних умовах пересікти ще не вивчену льодову пустелю, вдалося збагатити науку новими відомостями про внутрішні райони Антарктиди.

Геологи досліджували гірські породи, з яких складаються вільні від льоду скелі. В деяких гірських породах знайдені рослини та тваринні залишки, які свідчать про те, що колись клімат Антарктиди був теплим, може, навіть, жарким, а поверхня — вкрита густими лісами.

Проведене сейсмічне зондування покрову відкрило парадоксальну істину. Край льодового покрову на відстані 200 км від селища Мирного лежить на морському дні. В недалекому майбутньому буде розв'язано питання — що являє собою Антарктида: чи материк, чи гігантський архіпелаг під великою товщею льоду. Швидкість руху льоду зростає від внутрішніх районів в бік узбережжя. Однак край льодового покрову зараз зберігає стабільний стан. Льоди, що рухаються по льодовому ложу з центральних районів материка, мають вік порядку кількох сотень тисяч років.

Є в Антарктиді так звані «оази-

си», що являють собою вільні від льоду місця, своєрідні вікна в льодовому покрові. Встановлено, що їх існування не зв'язане (як гадали раніш) з підземним горінням вугілля або вулканічними процесами. В межах оазису були виявлені сліди значного скорочення льодового покрову, зв'язаного з потеплінням клімату. Потім льоди знов насунулись, але, зустрівши височини, що оточували оазис, вони обійшли його.

Встановлюються деякі спільні риси історії льодового періоду у північній та південній півкулях. У фізичному та біологічному відношеннях «оазис» являє собою надзвичайно сувору та холодну пустелю. Над внутрішнім льодовим плато повітряні маси сильно охолоджуються. Важкі холодні маси повітря постійно стікають з високого плато до моря. Ці південні або південно-східні вітри частогусто набирають штормової або ураганної швидкості.

Клімат в Антарктиді виключно суворий. Спостереження довели, що в районі Мирного на поверхню надходить багато сонячної радіації. Кожен квадратний сантиметр площі одержує тут тепла більше, ніж у липні під Ленінградом. Однак більше 75% сонячних променів відбивається від дзеркальної поверхні льодовиків у світовий простір. Ось чому навіть улітку тут виключно низькі температури і майже щоденні морози. Передбачається, що у внутрішніх районах температура може падати до -80° . Сильні вітри намітають снігові бурі. Іноді спостерігаються смерчі.

Зусиллями радянських вчених поступово скорочуються розміри величезної білої плями на карті Східної Антарктиди. В недалекому майбутньому вона буде стерта.

Деякі дні тому санно-тракторний поїзд відправився у район південного полюсу відносно недоступності для організації нової станції — Радянської, останньої наукової станції в нашому секторі.

Цікаві спостереження провадяться радянськими біологами. На островах Хасуелл були виявлені колонії імператорських пінгвінів. В оазисі Бангера вивчені знайдені тут лишайники, мох, трав'янисті рослини тощо. Систематично вивчається органічне життя в антарктичних водах.

В. ВІЛЕНКІН, доцент.

ЗАКІНЧИВСЯ ТУРНІР ШАШКІСТІВ

До останньої зустрічі цього цікавого змагання не можна було визначити переможця, бо кожна з трьох лідируючих команд — фізмату, філфаку та істфаку — мала реальні і приблизно однакові шанси на перше місце.

Перед останньою зустріччю шашкістів філологічного та історичного факультетів команда фізмату вже закінчила змагання і мала 12 очок з 20 можливих. У філологів — 9, 5, істориків — 9 з 16 можливих. В разі перемоги кожна з цих команд могла наздогнати, а при перемозі з великим рахунком і випередити шашкістів фізмату. Як же проходила ця остання зустріч?

Перший результат був зафіксований у партії дівчат Файницька (істфак) — Василенко (філфак). В цій партії обидві сторони припустили багато елементарних помилок. Останньою помилкою Файницька, яка програла свою першу партію в цьому турнірі. Друге очко команді філфаку дав Петриченко, який переміг Патлаха (істфак). Але ось Циплаков (філфак), який дуже недбало провів свою партію, програє

Литвинову (істфак). Рахунок стає 2 : 1.

Долю першого місця тепер вирішувала зустріч на першій дошці, де першорозрядник Педан (філфак) білими грав з другорозрядником Вуліхом, який до цієї зустрічі не мав поразок. Перемога в цій партії давала змогу команді філфаку випередити фізматовців. З дебюту білі вийшли з більш перспективною позицією, але чорні мали багато шляхів для успішного захисту. Однак у критичний момент Вуліх не розгадав однієї нескладної комбінації і змушений був скласти зброю. Таким чином, здобувши в останній зустрічі перемогу з рахунком 3 : 1, команда шашкістів філологічного факультету після кількарічної перерви повернула собі звання найсильнішої в університеті. Філфаківці набрали 12,5 очок з 20 можливих. Переможці грали в складі (за дошками): Педан, Циплаков, Петриченко, Василенко, Каложний.

Серед переможців особливо слід відзначити Василенко, успішна гра якої дала змогу команді філфаку досягти такого високого результату.

До 60-річчя з дня народження

В. М. Сосюра

Співцеві революційної боротьби і високих людських почуттів Володимиру Миколайовичу Сосюрі 6 січня 1958 року минуло 60 років.

Він вийшов з самої густи народи. Молодий донецький шахтар Сосюра на собі зазнав гніту жорстокої капіталістичної дійсності, яка народжує за нього думку про необхідність боротьби за нове, краще життя. І дійсно, тільки влада Рад, за яку самовіддано боровся поет і яку він так пристрасно оспівував у своїх поезіях, дала широкі можливості для розвитку його літературних здібностей.

Хто з радянських читачів не знає кращих творів талановитого українського поета: поема «Червона зима», «Оксана», «Дніпрельстан», баллада «Комсомолец», які по праву можна назвати паростками соціалістичного реалізму в молодій українській радянській поезії?

В. Сосюра вніс у літературу дух революції, дух боротьби за Радянську владу. Він — співівець революції і її присвятив свої поетичні твори.

В боротьбі за це щасливе, вільне життя брав участь і сам поет. Учасник громадянської війни, він пройшов школу «Червоної зими», і тому твори його сповнені гарячої пристрасі. Щира хвала революції, справжній героїзм, відданість справі комунізму — провідні ідеї його поезії.

...«Червона зима»,

«ДПУ», «Оксана». Ці поеми російський поет Баєрицький оцінив як явище, що може бути прикладом не тільки для української, а й для братньої російської лірики, для радянської поезії загалом. Спільна тема об'єднує ці твори — тема боротьби за владу Рад, до якої поет-комуніст звертається на протязі всього свого життя. Кожне речення, кожне слово поеми «Червона зима» несе велике змістове навантаження. Воно, ця поема, має автобіографічний характер, але поетове «я» злилося з народним «ми». Така вже поетична вдача Сосюра, що для нього почуття думки народних мас стають своїми особистими ліричними почуттями.

Одгрімали бої. Скінчилась громадянська війна. Почався відбудовний період. Не залишаючи теми громадянської війни (баллада «Комсомолец», поема «ДПУ»), В. Сосюра в більшості своїх поезій оспівує вільну соціалістичну працю радянських людей. Серед цих творів найкращим є поема «Дніпрельстан». Це урочистий твір, присвячений нашій радянській дійсності, в якому поет натхненно оспівує «те, що є, і те, що буде». Яскраво змальовуючи величезні досягнення, здобуті народом, Сосюра славить керівну і спрямовуючу роль Комуністичної партії, під проводом якої народ буде соціалізм.

А Дніпрельстан горить і грає,

Він творить рай земний із краю
Для нас і наших поколінь.
...СРСР дала це чудо
Безсмертна воля ВКП.
І з якою великою силою почуття, з якою щирістю звучать слова поета-патріота:

Комуністичну Україну
Я так люблю!
Вона — моя... мені другої
уже не треба навіки!

1941 рік. В цей грізний час Вітчизняної війни, коли край гримів «в огні, у димі», пісня В. Сосюра стояла на варті соціалістичних завоювань. Його поетичне слово «з кулями поруч» несло «до ката ненависть і гнів». Поет-патріот закликає бити «ворога скрізь, щоб і слід його вітер замів». І вже в ці часи В. Сосюра вірить, що «молодих визвольників полки звільнять народ від фашистського поневолення, і перемогу здобуде Радянська держава».

У післявоєнних збірках «Батьківщина», «Щоб сади шуміли» поет оспівує трудовий героїзм радянських людей, славить радянську дійсність.

Шуми, шуми, життя
могутнє.
Над краєм сонячним
крильми!

Мости з сучасного в
мабутнє
будує ми,
Щоб люди йшли моста-
ми тими

І тепло згадували нас,
Щоб райдугами мо-
дами
Сівав комуністичний час.
В 1953 році в поемі

«Запроданці» поет гнівно виступає проти отруйної ідеології буржуазно-націоналізму і космополітизму, протиставляючи їм ідею радянського патріотизму, інтернаціоналізму.

В історію нашої літератури В. Сосюра увійшов як прекрасний і хвилюючий лірик.

Зараз ми відзначаємо 60-річчя поета. Проте лірика його так само свіжа й щира, воєниста й молода, як і раніш. Ми переконуємося в цьому, перечитавши поезії останньої збірки В. Сосюра «Солов'їні далі» (1957 р.). Чудове відчуття молодості, сили, любові до життя, до всього молодого, свіжого, радянського буває в його ліриці.

Я їду до гаю. Краю,
ти мій краю,
Кращого за тебе я в
житті не знаю!
Кращого не знаю, далі
мої сині,
як весну стрічати на
моїй Вкраїні.

Поезія В. Сосюра, сповнена віри в торжество комунізму, породжує в радянській людині благородне почуття законної гордості за свою Соціалістичну Вітчизну, нашу Комуністичну партію.

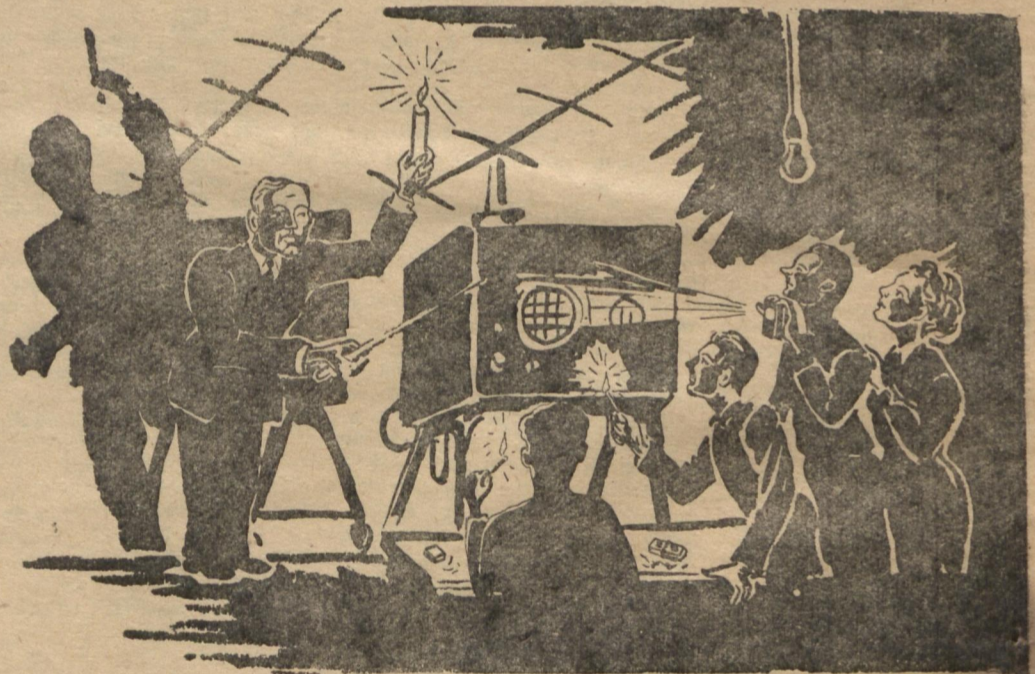
З мільйонів вуст
гримить
наш тост прекрасний:
«За вічний мир і друж-
бу між людьми!»
Хай світить путь нам
сонцем непоганим
Безсмертне сяєво Ле-
нінських ідей!

В. ЗАГОРУЙКО,
ст-ка V курсу філфаку.

На радіофізичному факультеті часто припиняється подача електроенергії, що приводить до зриву занять, заважає нормальному ходу робіт у лабораторіях.

—А це, товариші, радіолокатор — найновіше досягнення сучасної науки та техніки.

Мал. Л. Єни.

Комітет комсомолу оголошує конкурс на кращу пісню піонерів Дзержинського району. В пісні повинні бути відбиті навчання та трудові справи піонерів, їх вірність піонерській клятві, подвиги маленьких героїв у дні Великої Вітчизняної війни (про діяльність підпільної піонерської ланки «Товариш») тощо.

Строк конкурсу — 25 лютого. Автори кращих пісень будуть нагороджені.

Університетський комітет ЧСМ міста Брно (Чехословаччина) запрошує студентів Харківського університету взяти участь у першій міжнародній виставці — конкурсі чорно-білої фотографії.

Про строки та умови конкурсу можна дізнатися в комітеті комсомолу ХДУ.

Заст. редактора Б. ЩЕРБАНЕНКО.